

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Asia: HE 77/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta
Viite: Asiantuntijapyyntö 17.11.2015

Suomen yliopistot (UNIFI) ry kiittää asiantuntijapyyntöä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Lukuvuosimaksuja ja tilauskoulutusta koskevat säädökset

UNIFI pitää erittäin kannatettavana, että yliopistolakiin ja ammattikorkeakoululakiin lisätään säännökset EU/ETA-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta perittävistä lukukausimaksuista alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavassa vieraskielisessä koulutuksessa. On tärkeää, että korkeakoulujen koulutusviennin mahdollisuuksia parannetaan ja monipuolistetaan. Suomen yliopistokoulutus on korkeatasoista ja siksi sillä on maailmalla paljon kysyntää. Yliopistot ovat kiinnostuneita kehittämään ja laajentamaan koulutusvientiiä kysyntää vastaavasti. Koulutusvientituotteita ovat tutkintoon johtavan koulutuksen lisäksi muun muassa oppimisympäristöt, koulutusjärjestelmät ja yksittäiset kurssit. Myös opettajankoulutus on PISA-menestyksen vuoksi haluttua.

UNIFI:lla ei ole huomautettavaa lakiesityksiin kirjattuihin lukuvuosimaksuja tai tilauskoulutusta koskeviin linjauksiin. UNIFI kuitenkin muistuttaa, että yliopistolakiin tehtävät lukuvuosimaksujen perintää koskevat muutokset eivät tulevana vuosina saa vaikuttaa negatiivisesti yliopistojen perusrahoitukseen. Lukukausimaksuista saadut tuotot tulee voida kohdentaa yliopistoissa perus- ja tukitoimintojen laadun kehittämiseen. Tällä tavoin taataan korkeatasoinen opetus ja kustannustehokkaat tukipalvelut myös kotimaisille opiskelijoille.

Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaa koskevien säännösten kumoaminen

UNIFI pitää kannatettavana yliopisto- ja ammattikorkeakoululaissa olevien koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaa koskevien pykälien sekä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaa koskevan asetuksen kumoamista. On tarkoituksenmukaista, että hallituksen toimintasuunnitelmasta erillisiä valtioneuvoston strategiatyyppejä ohjausasiakirjoja vähennetään, mikäli niillä ei arvioida olevan haluttua ohjausvaikutusta. UNIFI katsoo, että nykymuodossaan kehittämissuunnitelmalla tätä ei ole.

UNIFI korostaa tarvetta luoda pitkän aikavälin, yli hallituskausien ulottuva strategia, jossa määritellään tahtotila siitä, millainen korkeakoulu- ja tutkimusjärjestelmä maassamme tulee olla suhteessa yhteiskunnan ja globalisoituvan maailman haasteisiin, ja mikä on kunkin toimijan rooli ja tehtävät tässä kokonaisuudessa. Tämän pohjalta voidaan laatia keskipitkän aikavälin, esimerkiksi hallituskausien mittaisia toimenpideohjelmia, joissa asetetut alakohdattaiset, aluekohtaiset sekä profilointia koskevat tavoitteet määritellään suhteessa olemassa oleviin taloudellisiin panoksiin. UNIFI pitää tärkeänä, että suomalaisen tutkimus- ja korkeakoulujärjestelmän kehittäminen on sekä tavoitteiltaan että resursoinniltaan pitkäjänteistä, ja että se perustuu kokonaisnäkemykseen siitä, miten korkeakoulutus ja tutkimus parhaalla tavalla palvelevat maamme menestystä ja hyvinvointia.

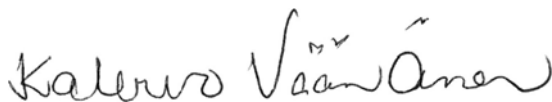
UNIFI:n näkemyksen mukaan koulutustarpeiden ennakointi ja aloituspaikkojen tarpeen määrittely eri aloilla perustuu liian usein mekaanisiin laskelmiin. Koulutuksen mitoituksen ennakkoinnin menetelmiä tulee kehittää nykyisestä ja sisällyttää koulutuksen volyymin ja sisällön ennakointi osaksi koko yhteiskuntaa palvelevaa ennakointiyhteistyötä.

Yliopistolain oikaisumenettelyä koskevaa säännöksen täsmentäminen

Yliopistolain oikaisumenettelyä koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi. UNIFI:lla ei ole huomautettavaa tähän.

Helsingissä 16.11.2015

Suomen yliopistot UNIFI ry, Finlands universitet UNIFI rf

Kalervo Väänänen
Puheenjohtaja

Leena Wahlfors
Toiminnanjohtaja